

Meddelande om mervärdesskattens framtid

Finansdepartementet

2012-01-10

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 851

Meddelande om mervärdesskattens framtid - Mot ett enklare, robustare och effektivare mervärdesskattesystem som anpassats till den inre marknaden

Sammanfattning

Kommissionens meddelande anger de förslag som anses nödvändiga för att anpassa mervärdesskatten inför framtiden. Meddelandet behandlar framförallt uttag av mervärdesskatt i samband med gränsöverskridande transaktioner på den inre marknaden, frågor relaterade till skatteneutralitet, harmonisering av skatteuttaget samt åtgärder för att minska den administrativa bördan. Även en förbättrad och förenklad uppbörd av mervärdesskatt samt en effektiv och modern förvaltning av skatteuttaget, tas upp i meddelandet. Syftet är att göra uttaget av mervärdesskatt mera förenligt med den inre marknaden, stärka möjligheten till skatteintäkter samt minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd.

Regeringen ställer sig positiv till kommissionens meddelande, men är besviken över att kommissionen inte har uttryckt någon ambition att tydliggöra de nuvarande bestämmelserna om undantag för ideell verksamhet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen har den 1 december 2010 lämnat ett diskussionsunderlag om en strategi för en reform av mervärdesskattesystemet, Grönbok om mervärdesskattens framtid – Ett enklare, stabilare och mer effektivt mervärdesskattesystem, (se faktapromemoria 2010/11:FPM87). Grönboken har behandlats i en av kommissionen ledd arbetsgrupp under 2011. Medlemsstaterna och andra intresserade har under våren 2011 getts

möjlighet att komma med synpunkter på grönboken. Grönboken har väckt starka förhoppningar om förändring. Ett stort antal svar har lämnats av svenska ideella föreningar som pekar på att det måste tydliggöras att de ideella föreningarna ska vara undantagna från mervärdesskatt.

Grönboken har även skickats på remiss av regeringen till ett antal svenska organisationer och myndigheter. Flertalet av remissinstanserna är i princip positiva till grönbokens idéer och förslag. Även vid denna remiss har svar lämnats från ideella sektorn som pekar på behovet av att ideella föreningar är undantagna från mervärdesskatt. Remissvaren finns tillgängliga hos Finansdepartementet (Fi 2010/5772).

Kommissionen har den 6 december 2011 presenterat ett meddelande om det fortsatta arbetet med en reform av mervärdesskatten. Meddelandet behandlar framförallt uttag av mervärdesskatt i samband med gränsöverskridande transaktioner på den inre marknaden, frågor relaterade till skatteneutralitet, harmonisering av skatteuttaget samt åtgärder för att minska den administrativa bördan. Även en förbättrad och förenklad uppbörd av mervärdesskatt samt en effektiv och modern förvaltning av skatteuttaget och nödvändigheten av att i större utsträckning kunna förhindra bedrägerier, tas upp. Syftet är att göra uttaget av mervärdesskatt mera förenligt med den inre marknaden, stärka möjligheten till skatteintäkter samt minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd.

En inledande presentation av kommissionens meddelande har hållits i rådsarbetsgruppen för skattefrågor den 14 december 2011.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens meddelande redogör för de element som, enligt kommissionen, bör utgöra grunden för den framtida mervärdesskatten och med syfte att stärka möjligheten till skatteintäkter och förbättra konkurrensen. Meddelandet pekar på de frågor som måste prioriteras för att uppnå detta syfte. I meddelandet anges förändrade regler vid gränsöverskridande handel och en enklare samt mer effektiv och robust mervärdesskatt som nödvändiga åtgärder för det framtida uttaget av mervärdesskatt.

1.2.1 Gränsöverskridande transaktioner på den inre marknaden

Den tidigare utgångspunkten om att beskattning vid gränsöverskridande transaktioner ska ske i den medlemsstat där varan eller tjänsten har sitt ursprung, anses inte vara genomförbar. Kommissionen pekar istället på beskattning i destinationsmedlemsstaten som en möjlig lösning vid transaktioner på den inre marknaden. Utgångspunkten bör enligt kommissionen vara att transaktioner på den inre marknaden i princip inte ska var mer komplicerade i beskattningshänseende än transaktioner inom ett medlemsland.

Kommissionen anser det angeläget med fortsatta diskussioner med inriktning på att förenkla mervärdesskattereglerna och att hålla företagens administrativa kostnader för mervärdesskatteuttaget så låga som möjligt. Framförallt hänvisas till fortsatta diskussioner om att utveckla arbete med en enda myndighetskontakt vid gränsöverskridande handel, det s.k. one stop shop, samt utveckla en databas för näringslivsinformation, forum för diskussioner med näringslivet och standardiserade förfaranden i inom EU i vissa avseenden. Kommissionen anser även att det är angeläget att kommissionen får lämna förklarande noter om innehållet i EU-regelverk om mervärdesskatt.

1.2.3 Ett mer effektivt mervärdesskattesystem

Kommissionen hänvisar till behovet av bredare skattebas för att kunna finansiera välfärdssamhället. I meddelandet anges att en översyn av regelverket för verksamhet där offentliga och privata sektorn i hög grad konkurrerar är angelägen. Kommissionen menar att det finns ett behov av att avveckla vissa av de undantag som finns. När det gäller offentligt finansierade varor och tjänster som t.ex. utbildning och sjukvård kommer undantagen att fasas ut gradvis. Kommissionen har för avsikt att lägga fram ett förslag på åtgärder och kommer till en början koncentrera sig på områden där den privata sektorn i hög grad är verksam och där det finns en förhöjd risk av att konkurrensen snedvrids. Vidare anges att de möjligheter till undantag som finns i samband med uttag av mervärdesskatt för internationella persontransporter, bör ses över. Även vad gäller andra undantag från mervärdesskatt menar kommissionen att det finns ett behov av översyn. Kommissionen pekar dock särskilt på att det inte finns något behov av att se över de undantag som gäller för ideella sektorn. Kommissionen pekar också i meddelandet på en mer begränsad tillämpning av reducerade skattesatser och att liknande varor och tjänster bör beskattas med samma skattesats oavsett om produkten tillhandahålls i traditionellt format eller on-line.

1.2.4 Ett mer robust och bedrägerisäkert mervärdesskattesystem

Kommissionen anför att ytterligare åtgärder bör vidtas för att bekämpa mervärdesskattebedrägerier. Det föreslås bl.a. en möjlighet till snabb regeländring vid allvarigare bedrägerier och ett särskilt team för utvärdering av bedrägerikontroll.

I meddelandet föreslås därutöver en förstärkt dialogen mellan skattemyndigheter och andra berörda parter, utbyte av bästa praxis i medlemsstaterna samt ett förbättrat informationsutbyte mellan medlemsländerna.

En förbättrad och förenklad uppbörd av mervärdesskatt samt en effektiv och modern förvaltning av skatteuttaget är av stor vikt för att stärka möjligheten till skatteintäkter samt minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd. Kommissionen vill därför utvärdera alternativa metoder för uppbörd med hjälp av modern teknik eller finansiella mellanhänder. Kommissionen nämner möjligheten att mellanhanden delar upp betalningen på dels det beskattningsbara belopp som ska betalas till leverantören eller tillhandahållaren, dels mervärdesskattebeloppet vilket därefter överförs direkt till skattemyndigheten av mellanhanden. Andra uppslag är att fakturauppgifter sänds i realtid till en central databas för hantering av mervärdesskatt eller att den beskattningsbara personen matar in fördefinierade transaktionsuppgifter i ett överenskommet format i ett datalager för mervärdesskatteuppgifter, som förs av den beskattningsbara personen och som är tillgängligt för skattemyndigheten.

1.2.5 Frågor som kan komma att behandlas i ett senare skede

Kommissionen anger att ytterligare aspekter på mervärdesskattesystemet kan komma att behandlas i ett senare skede. De särskilda reglerna för mindre företag och s.k. gruppundantag för närliggande verksamhet är föråldrade. Det finns också behov av en mekanism för undvikande av dubbelbeskattning. Enligt kommissionen finns, i syfte att få en mer rättvis beskattning, även behov av regler som ger liknande förutsättningar mellan EU och länder utanför EU avseende internetförsäljning och en översyn av beskattningen av mindre försändelser.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De förslag och uppslag som kommissionen presenterar i meddelandet kommer, om de genomförs, huvudsakligen att medföra ändringar i mervärdesskattelagen (1994:200), men även andra regelverk kan komma att bli berörda.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

De budgetära konsekvenserna är ännu inte närmare analyserade, men syftet med förslaget är dock att minska bedrägerierna, effektivisera skatteuppbörden och bredda skattebasen och på så sätt öka medlemsstaternas intäkter och därigenom också EU:s intäkter (egna medel). Inte heller har effekten på företagens administrativa börda närmare analyserats. De olika uppslag som kommissionen presenterar avser dock i stor utsträckning förenklingar för företagen och bör således leda till minskad administrativ börda för företagen.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om mervärdesskattens framtid. Ett enklare, mer stabilt och mer effektivt skatteuttag är angeläget, inte minst för en väl fungerande inre marknad. En väl utvecklad mervärdesskatt kan bidra till ökad tillväxt och sysselsättning, vilket är en grundförutsättning för skattens ekonomiska effektivitet och stabilitet samt för dess kapacitet som inkomstkälla.

Regeringen är besviken över att kommissionen inte har uttryckt någon ambition att tydliggöra de nuvarande bestämmelserna om undantag för ideell verksamhet i mervärdesskattedirektivet. Regeringen vill framhålla betydelsen av en fördelaktig behandling av ideell verksamhet inom idrott, kultur, socialt arbete m.m. och att regelverket tydligt undantar den ideella sektorn från mervärdesskatt. Regeringen avser att fortsatt verka för att bestämmelserna om undantag från mervärdesskatt för den ideella sektorn ska förtydligas.

Regeringen anser att reformerna av mervärdesskattessystemet måste leda till att företagen kan konkurrera på lika villkor och att den administrativa bördan för företagen begränsas. Skatteuttaget måste också utformas så att skattemässig neutralitet kan uppnås mellan offentliga organ och privata företag. Enligt svensk ståndpunkt är detta viktigt bl.a. beträffande posttjänster så att dessa behandlas på ett likartat sätt oavsett vem som tillhandahåller tjänsterna. Medlemsstaternas postmarknader öppnas nu för konkurrens och det måste kunna ske utan att konkurrensen snedvrids. Det är även viktigt att det tas fram mer effektiva metoder för att bekämpa fusk och mervärdesskattebedrägerier.

Regeringen delar kommissionens uppfattning att en bred skattebas är önskvärd. Förslag som en mer begränsad tillämpning av reducerade skattesatser och färre undantag måste dock analyseras närmare. Frågor om undvikande av dubbelbeskattning är angelägna och en översyn av beskattningen vid internetförsäljning och mindre försändelser är berättigad.

En förbättrad och förenklad uppbörd av mervärdesskatt samt en effektiv och modern förvaltning av skatteuttaget är av stor vikt för att stärka möjligheten till skatteintäkter samt minska kostnaderna för förvaltningen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas närmare ståndpunkter till de förslag som presenteras i meddelandet är ännu inte kända. Medlemsstaternas reaktioner på ett övergripande plan är dock positiva.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 113 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Meddelandet beskriver en inriktning på arbetet och är i det här skedet inte grund för några konkreta beslut.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

För närvarande finns det inte skäl att gå in på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna eftersom kommissionens meddelande inte utgör en bindande rättsakt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet kommer att diskuteras i rådsarbetsgruppen för skattefrågor under våren 2012.

4.2 Fackuttryck/termer

-